

Ir vienos šeimos, ir visos tautos paslaptis

Takas iš kulkykų tūtų

Partizano marškiniai

Elzė GALINYTĖ

Lietuvos liaudies buities muziejaus Rumšiškėse esančiame klebonijos svirno antrajame aukšte iki spalio 15 d. lankytojai kviečiami pereiti taką, padarytą iš kulkykų tūtų.

Ėjimas taku kuria tam tikrą įtampą, nes, kaip pasakojo parodos „Paslaptys II“ autorė Lina Jonikė, iš pradžių einama į mišką, paskui – iš jo, žinant, kad bet kuriuo metu gali prasidėti mūšis. Muziejaus lankytojai gali pasijusti tarsi partizanai. Takas simbolizuoja kovą, abiejų kovojančių pusių paleistus šūvius.

Nors siūloma taku eiti su batais, L. Jonikė pasakoja, kad taip daro ne visi. „Yra žmonių, kurie basi varo, kaip jogai“, – stebėjosi ji.

Takas veda į kitą palėpės pusę, kur kabo įspūdinga instaliacija, skirta partizanams. Ekspozicija priklauso parodų ciklui partizanų tema.

Instaliacijos pagrindinis akcentas yra partizano marškiniai, L. Jonikės rankomis išsiuvinėti ant permatomo lakšto, kurio foną sudaro juodai balta miško paklotės nuotrauka, daryta netoli bunkerio Pravieniškėse. Vienintelis spalvotas nuotraukos akcentas – raudonos uogos, simbolizuojančios partizanų išlietą kraują.

Marškiniai, pagal kuriuos darytas siuvinys, priklauso Liaudies buities muziejų fondo kolekcijai. „Partizanų marškinių kaip ir nebuvo. Žmonės išėjo į mišką su tuo, ką turėjo, ką vilkėjo buityje. Todėl prieję galite pamatyti paprastus marškinius“, – paaiškino L. Jonikė.

Svirno ekspozicijoje taip pat galima išvysti antpirščius, kuriuos L. Jonikė naudojo rankomis ant plastiko siuvinėdama eksponuojamus marškinius. „Galvojau, kas čia duria? Pasirodo, aš prasiuvinėjau, kaip pelenė kiaurai sunešiojau antpirščius“, – šypsojosi moteris.

Ši ekspozicija turi asmeninio atspalvio, nes dedikuota autorės seneiui, kuris buvo partizanas.

„Senelį pažinojau tik iš šitos nuotraukos“, – apie svirne kabančią senelių Broniaus ir Antaninos nuotrauką sakė parodos autorė.

Tai, kad šeimos narys buvo partizanas ir apie tai sovietmečiu nebuvo galima kalbėti, yra pirmoji parodoje vaizduojama paslaptis.

Kita parodos dalis, taip pat susieta

Parodos „Paslaptys II“ autorė Lina Jonikė

su partizanų kovas sovietmečiu gobusia tyla ir paslaptimi. Čia galima paklausti 17 min. trukmės moters pasakojimo, prisiminimų apie tai, kokie kraupūs buvo Laisvės kovų laikai.

Prieš trejetą metų, ruošdama darbą apie partizanus, L. Jonikė pasakoją pakalbinti vieno iš savo draugų mamą, kuri yra siuvusi marškinius partizanams. Tai būtent jos balso gali pasiklausyti klebonijos svirno

lankytojai. „Kai 2016 m. buvo atidaryta paroda, ji jau prieš metus buvo mirusi“, – pridėjo parodos autorė ir pasidžiaugė, kad moters atminimą galima išsaugoti pasitelkus šių laikų technologijas.

Angelės Rabačiauskienės nuotr.

Apie kitą muziejuje vykstančią parodą – penktadienio „Kaišiadorių aiduose“